

รายงานผลการเข้าร่วมการประชุมวิชาการนานาชาติ เรื่อง

การประกันคุณภาพการศึกษา

ประจำปีการศึกษา 2556 “คุณภาพศิษย์ สะท้อนคุณภาพครู”

จัดโดย

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ณ ศูนย์ประชุมไบเทค บางนา

วันที่ 7 – 8 พฤศจิกายน พ.ศ.2556

ผู้จัดทำ

รองศาสตราจารย์สุณี ภูสีม่วง

รายงานผลการเข้าร่วมการประชุมวิชาการนานาชาติ เรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา

ประจำปีการศึกษา 2556 “คุณภาพศิษย์ สะท้อนคุณภาพครู”

1. ผู้ร่วมรายงาน

ชื่อ สุณี

นามสกุล ภูสีม่วง

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์

เข้าร่วม การประชุมวิชาการนานาชาติ เรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2556
“คุณภาพศิษย์ สะท้อนคุณภาพครู”

สถานที่ ณ ศูนย์แสดงนิทรรศการและการประชุมไบเทค กรุงเทพมหานคร

ตั้งแต่วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ.2556

ถึงวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ.2556

รวมระยะเวลา 2 วัน

จำนวนผู้เข้าร่วมทั้งหมด 7,000 คน

2. รายละเอียดเกี่ยวกับการไปฝึกอบรม ดูงาน ประชุม และสัมมนา

2.1 วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556

10.45 - 12.00 น. คุณภาพศิษย์ : เป้าหมายของการประเมิน โดย ศาสตราจารย์ ดร. ชาญณรงค์
พรรุ่งโรจน์ สรุปได้ดังนี้

“ลูก” และ “ศิษย์” จึงเปรียบเสมือนต้นกล้าที่เป็นผลผลิตร่วมกันจากทั้งครอบครัว และสถานศึกษา ที่จะช่วยกัน
ดูแลให้เติบโตไปเป็นต้นไม้ใหญ่ที่มีคุณภาพและสามารถ ดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า เช่นเดียวกับการประเมิน
คุณภาพการศึกษาของ สบศ. ที่มุ่งหวังในการร่วมกันพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อการผลิตและพัฒนา “ศิษย์” ที่มี
คุณภาพ จะเห็นได้ว่าทั้งพ่อแม่ ครู สถานศึกษา และ สมศ. ต่างก็มี เป้าหมายเดียวกัน คือ “การพัฒนาศิษย์” ให้มีคุณภาพ
ซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา ดังนั้น เป้าหมายในการประเมินของ สมศ. แท้ที่
จริงแล้วก็คือ “คุณภาพศิษย์” นั่นเอง

“คุณภาพศิษย์” ในที่นี้หมายถึง การเป็นคนเก่ง ดี และมีคุณค่า

เก่ง คือ ความสามารถในการเชื่อมโยงการรับรู้ ความรู้สึก ประสบการณ์ ความคิด และจินตนาการ

ดี คือ การประพฤติปฏิบัติดีตามค่านิยมของสังคมโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น ซึ่งแต่ละ สังคมจะมีค่านิยมที่แตกต่างกันได้

มีคุณค่า คือ การเป็นคนที่มีรู้จักและเห็นคุณค่าของตนเอง สร้างคุณค่านั้นให้เป็นประโยชน์อย่างแท้จริง
การเป็นคนเก่ง ดี และมีคุณค่า นั้น จะก่อให้เกิด "ความสุข" ขึ้นได้

ความสุข คือ สุขอย่างคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ และมีคุณค่าต่อสังคมอย่างแท้จริง ซึ่ง
"คุณภาพชีวิตที่ดี" เกิดจากการพัฒนาใน 4 มิติ คือ กาย จิต ปัญญา และคุณค่าสังคม

กาย หมายถึง การมีร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์

จิต หมายถึง จิตใจที่มีพรหมวิหารธรรม 4 คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา และมีสุนทรียะทางอารมณ์

ปัญญา หมายถึง มีความรู้ คิด วิเคราะห์ได้อย่างเป็นระบบ

คุณค่าสังคม หมายถึง การมีจิตสาธารณะ และบำเพ็ญตนเพื่อประโยชน์และก่อให้เกิดคุณค่าในสังคม

กล่าวได้ว่า ตัวตนที่สะท้อน “คุณภาพของศิษย์” นั้นโดยแท้จริงแล้วมาจากการเป็นคนเก่ง ดี และมีคุณค่าด้วย
การพัฒนา กาย จิต ปัญญา และบำเพ็ญตนอย่างมีคุณค่าในการสังคมไปพร้อมกัน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพศิษย์ ที่สำคัญ ได้แก่ คุณภาพการจัดการศึกษา ได้แก่ คุณภาพครู คุณภาพ
การประเมิน และคุณภาพศิษย์

2.2 วันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2556

10.45 – 12.00 น. คุญแจ 3 ดอก ไขสู่การพัฒนาคุณภาพ โดย ศาสตราจารย์ ดร. ชาญณรงค์ พร
รุ่งโรจน์ สรุปได้ดังนี้

“คุณภาพ” คือหัวใจสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดระยะเวลา 10 ปี ของการประเมินคุณภาพภายนอกสอง
รอบที่ผ่านมา (พ.ศ. 2542 - 2553) สมศ. ได้ทำให้ วงการศึกษาในประเทศไทยตื่นตัวเรื่องการประเมิน ผลที่เกิดขึ้นใน 13 ปี
ที่ผ่านมา คงปฏิเสธไม่ได้ว่ามีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแวดวงการศึกษาในทุกระดับ ทั้งด้านกายภาพ เครื่องมือ สื่อการ
เรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี การพัฒนานุเคราะห์ และการสร้างองค์ความรู้ การพัฒนาดังกล่าวถือว่าการสร้าง
วัฒนธรรมคุณภาพขึ้นในระบบการศึกษาไทย แต่การตื่นตัวตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น ดูเสมือนเป็นการตื่นกลัวมากกว่า
การตื่นตัว กลัวการประเมิน กลัวการตรวจสอบ กลัวผู้ประเมินที่จะมีอคติ กลัวผลการประเมินออกมา ไม่ดี ทศนคติดังกล่าว
ไม่เป็นผลดีต่อการพัฒนา ดังนั้น หัวใจของการขับเคลื่อนคุณภาพ คือ “ทัศนคติ” ที่ดีต่อการประเมิน ซึ่งถือเป็นกุญแจดอกที่
สอง การปรับและสร้างทัศนคติที่ถูกต้องเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ สมศ. จะขับเคลื่อนการดำเนินงาน ในทศวรรษที่ 2 โดยขอเสนอ
นำพระราชดำรัสอันทรงคุณค่าของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในเรื่อง •เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” มาใช้เป็นแนวทางในการ
ปรับทัศนคติต่อการประเมินที่ดีขึ้น

“เข้าใจ” การประเมินคุณภาพภายนอกผ่านมาแล้ว 2 รอบ สถานศึกษามีความเข้าใจ เรื่องการประเมินคุณภาพ
ภายนอกดีขึ้นกว่าเก่า เมื่อ 12 ปีที่ผ่านมาการประเมินถือเป็นเรื่องใหม่ แต่ปัจจุบันการประเมินกลายเป็นเรื่องสำคัญยิ่งต่อ
การพัฒนาคุณภาพในทุกองค์กร ทั้งภาครัฐ และเอกชน สถานศึกษาส่วนใหญ่รู้จักและมีความเข้าใจเรื่องของ เกณฑ์ และ
ระบบการประเมินมากขึ้น ที่สำคัญต้องเข้าใจ สมศ. เข้าใจผู้ประเมิน และเข้าใจตนเอง ถึงภาระ บทบาทหน้าที่ของแต่ละคน
ที่แตกต่างกัน โดยต้องรับผิดชอบทำงานในส่วนที่ได้รับมอบหมาย ให้บรรลุตามเป้าหมาย

"เข้าถึง" ประโยชน์และคุณค่าของการประเมิน เรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะ หากสถานศึกษาเตรียมรับการประเมินเพียงเพื่อให้ผ่านและได้รับการรับรองมาตรฐาน โดยไม่ได้ตระหนักหรือมองข้ามประโยชน์และคุณค่าที่ได้รับจากการประเมิน ขาดการนำเสนอแนะที่ได้รับการประเมินไปต่อยอดพัฒนาคุณภาพ ซึ่งนับว่าเป็นการเสียโอกาส ที่ดีต่อการพัฒนาตนเอง บุคลากรครู ผู้เรียนและสถานศึกษาของตนเองให้ก้าวหน้าทัดเทียมสถานศึกษาอื่นๆ

"พัฒนา" ประเด็นหลักสำคัญ คือ การพัฒนาที่มาจากการประเมินตนเอง ซึ่งตาม กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 กำหนดให้สถานศึกษาทำการประเมินตนเองทุก 1 ปี และ สมศ. ประเมินทุก 5 ปี หากสถานศึกษาได้ประเมินตนเองแล้วนำผลไปใช้พัฒนาอย่างสม่ำเสมอ แน่นนอน สถานศึกษานั้นจะมีการพัฒนา บทบาท ของ สมศ. ที่เข้าไปตรวจเยี่ยม นั้น เป็นการยืนยันสภาพจริงของแต่ละสถาบัน เสมือนกระจกสะท้อนให้เห็นสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่างๆ

ดังนั้น การที่สถานศึกษาแต่ละแห่ง ผู้บริหาร ครู อาจารย์แต่ละท่าน นักเรียน นิสิต นักศึกษาแต่ละคนจะมี คุณภาพหรือไม่นั้น ก็ย่อมสะท้อนให้เห็นคุณภาพแหล่งเรียนรู้ของ สถานศึกษานั้นๆ ด้วย จึงกล่าวได้ว่า คุณภาพ คือ ภาพ คุณ ซึ่งหมายถึง คุณภาพเป็นภาพสะท้อนของแต่ละ ปัจเจกชน นั่นคือ แต่ละปัจเจกจะต้อง ตระหนักรู้ และร่วมรับผิดชอบ ในการ สร้าง "วิถีชีวิต" คุณภาพ ซึ่งถือเป็น กุญแจดอกที่สามของการพัฒนาคุณภาพ โดยหมายรวมถึงกระบวนการคิด การพูด การกระทำ และการตัดสินใจ ซึ่งจะนำไปสู่วัฒนธรรมองค์กรที่มีคุณภาพต่อไปได้ในที่สุด

3. เอกสารประกอบการสัมมนา